

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Methodvs Expeditæ Confessionis Tum pro Confessarijs,
tum pro Pœnitentibus**

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1657

De Scandalo, paragr. 17

urn:nbn:de:hbz:466:1-41773

§. 17.

De Scandalo.

100 **Q**uando quis directè intendit proximi, sive ex desiderio ruinæ spiritualis ipsius proximi, quod rarum est in hominibus, in diabolis commune: sive ob suam commoditatem, aliamve finem, quod frequentissimum est apud homines; dicitur scandalum directum. Et sine dubio per omnes Doctores ad peccatum est specie diversum ab aliis, & debet specialiter in Confessione palàm fieri, debetque species peccati, ad quod inducitur proximus, explicari. *b* Si quis ergo loquatur v g. turpia, ut socius incidat in eas turpitudines; oportet explicare ad quæ turpia inducere tentabat, an ad adulterium, an ad stuprum, &c. Ratio

f
l.
11
n.

De Lug.
de pœn.
16. sect. 4
§. 2. à n.
57.
Idem ib.
l. 157.

tio e
catu
Char
fed e
fitam
virtu
ad C
custo
Etè,
proxi
deji
101
inten
tuale
fine a
mali
præv
alii d
indir
tum
mali
non r
se hab
sam p
tame
sum i

tiō est, quia tunc non solum peccatum talis scandali, est contra Charitatem debitam proximo, sed etiam contra virtutem oppositam: eadem enim Castitatis virtus, quæ obligat me directè ad Castitatem in mea persona custodiendam; obligat indirectè, ne ex industria procurem proximum à Castitatis virtute dejicere.

101 Quando autem quis nec intendit ruinam proximi spirituales, nec ejus lapsum, nec eo sine aliquod malum, seu speciem mali habens, patrat, quamvis prævideat fore, ut ex suo facto alii decidant; dicitur scandalum indirectum, & non directè volitum Dixi (malum seu speciem mali habens) nam si bonum, seu non malum, nec speciem mali ex se habens facias, ex quo alii causam peccandi sumant; quamvis tamen id prævideas; non peccas; cum ipsis tunc, ipsorumque ma-

litizæ imputetur, si peccent. Iam
ergo de hoc indirecto scandalo
in controversiam cadunt duo.
Primò an sit peccatum specie di-
stinctum ab aliis, aperiendum-
que in Confessione. Secundò
quomodo, & quibus circumstan-
tiis sit aperiendum.

e De Lug.
ib. n. 159. 102 Quoad primum, fatemur
omnes esse peccatum specie di-
stinctum. Ratio est, quia per
hoc scandalum, quamvis indi-
rectum, jam es causa injusta da-
mni, seu peccati proximi, à qua,
ex obligatione virtutis Carita-
tis, ne scilicet labatur proximus,
debes abstinere.

d Sales 2.
10. in p. 2.
11. 13 d. 5.
sec. 15 n.
132. & 134 103 Solum duo adverte Pri-
mò quòd meritò nonnulli do-
cent, tunc solum contrahi à no-
bis malitiam talis scandali, quò-
do nostro facto, aut verbo proxi-
mum conjicimus in gravem dif-
ficultatem, & tentationem, cui
difficillimè possit is resistere: id
quod, præfectò, frequenter usu-
venire,

venire, difficile est. Secundò, quod jure aliqui e item docent, multos excusari à prædicto peccato scandali, atque adeo à tali circumstantia fatenda: quia vel ipsi tam pravi sunt, ut eorum malum exemplum parum noceat, vel qui inducuntur tam faciles sunt, proclivesque ad peccandum; ut qui suo exemplo occasionem illis obtulit, non censetur eos moraliter inducere.

104 Quoad Secundum, id est posito quod quis verè talem malitiam indirecti scandali contraxerit, qua ratione se gerere in Confessione debeat; tria sunt decernenda. Primò an sint tunc explicandæ species peccatorum, ad quas proximus inducitur. Secundò an numerus personarum inductarum ex eodem facto. Tertiò an conditio personarum; ut si inductio sit ad turpia, an explicandum sit inductum fuisse

e Sane. l. r.
in dec. c. 6.
n. 7.

Sacerdotem, conjugatum, solutum, &c.

*§ De Lug.
d. 16. de
pæn. sec. 4
§. 2. à n.
139 cont.
Sanc. Vas.
& Coninc.*

105 Primò igitur quærimus, an in scandalo, quando non intenditur, licet prævideatur peccatum proximi, sit necessariò patefacienda species peccati, ad quam proximus inducitur? Respondent aliqui non esse. *f* Si igitur loqueretur quis sive de adulterio, sive de stupro, sive de homicidio, ex qua locutione moveatur socius, per hoc scandalum indirectum, ad peccandum: satis erit (quantum est ex hoc capite) dicere se fuisse per scandalum, causam peccati alterius. Ratio est, quia tunc ejusmodi scandalum solum est contra Charitatem debitam proximo, qua non debet quis illi esse occasio peccati: non autem contra alias virtutes particulares, quæ nos non obligant, saltem graviter, ut vitia contraria in aliis impediamus, sed solum; ut illis

possi.

positivè ejusmodi vitia nos non
suadeamus, vel non mandemus.

106 Dixi (quantum est ex hoc
capite, id est ex scandalo) quia
certum est explicandam esse spe-
ciem sui peccati, quando quis
dum de suo adulterio, vel stupro,
vel homicidio, vel similibus ser-
monem miscet, illa, vel illorum
aliqua concupiscit, ut infra suo
loco c. 7. §. 2. dicemus.

107 Secundò quærimus, an
quando eodem factò, vel iisdem
verbis es causa ruinæ multorum
per prædictum scandalum, de-
beas numerum ipsorum explica-
re? Respondeo non debere si-
quidem satis erit sic te accusare;
Fui causa, mea turpi locutione
v. g. ut multi ruerent in pecca-
tum. Hanc doctrinam, ejusdem-
que rationem dedimus supra ^h
cum de pluralitate individuali
malitiæ in eodem actu disputa-
vimus. Non autem rectè diceres
te fuisse causam ut quidam rue-

g Idem ib.

sec. 3 n.

135.

h Sup. §. 9

rer, si multos induxisti; non re-
ctè, inquam, quia tunc non fate-
reris peccatum, quod commisi-
sti, ut ibidem *in simili explicui-*
mus.

Ibi sup.
n. 87.

108 Tertio denique quæri-
mus, an in eodem indirecto scan-
dalo oporteat explicari condi-
tio personæ, v. gr. inductum ad
turpia fuisse solum, conjuga-
tum, Deo sacrum, &c. Respon-
dent etiam ad hoc aliqui non o-
portere: *l* satis enim superque
erit dicere scandalo fui multis,
&c. Ratio est, quia peccatum,
quod tunc committitur à tali in-
ducente, solum est contra Cari-
tatem, ut modo numero 105.
diximus: quare conditio per-
sonæ inductæ nihil addit respec-
tu inducentis.

1 De Lug
d. 16 sec 4
n. 167. cõt.
Sanc. Bon.
Filluc.
aliosque.

De inducente, seu sollicitante
fœminam v. g. cum qua quis
peccavit, an debeat explicare si
fuit primus ad inducendum,
quod huc spectare videtur, dice-

mus

mus infra de simplici fornicatione c. 7. §. 4. n. 25.

§. 18.

De Circumstantiis aggravantibus.

109 **A**dduntur interdū humanis actionibus aliqua circumstantiæ, quæ dictas actiones in alia morali specie ab ea, quam ex se habent constituunt. Aliquando tamen ita adduntur, ut illas aggravent quidem, secundum hominum prudentum existimationem, vel diminuunt, sed non extrahant ad aliam speciem. *a Castrop. Coninch, De Lugo mox cit. alique passim.* Exempla prioris sunt. Habet rem quis cum puella; est simplex fornicatio contra Castitatem: at verò si addatur talem non esse liberam, sed conjugatam; præter speciem simplicis fornicationis, habebit talis congressus alteram speciem

G 5 clem